

การประเมินผลการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุด
และการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์
Evaluation of Library Information Learning
and Access to Online Databases

ปรีชา อาษาวัง

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม
e-mail: Preecha@ npu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุด และการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ข้อเสนอแนะของนักศึกษาทุกคณะและทุกวิทยาลัยของ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุด และการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะวิทยาลัยที่ กำลังศึกษา แตกต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการของทาโร ยามาเน่ เพื่อคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 248 คน จากประชากรทั้งหมด 652 คน โดยวิธีการ เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 4 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบ สมมติฐาน t-test และค่า F-test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย พบว่า

ผลการวิจัยการดำเนินงานความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้สารสนเทศใน ห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ ด้านความรู้ที่ได้จากการอบรม รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกระบวนการขั้นตอนการอบรมและด้านวิทยากรผู้ให้ความรู้ การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการรับรู้เรื่องการบริการห้องสมุดและการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยที่ได้คือ อยากให้สำนักวิทยบริการมีการอบรมอย่างต่อเนื่องในทุกปี รวมไปถึงการนำเสนอข้อมูลแบบออนไลน์

อยากให้เพิ่มเนื้อหาในการอบรมคือ การจัดทำบรรณานุกรมและการจัดรูปแบบเล่มงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ อยากให้มีการอบรมการวิเคราะห์งานวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและอยากให้มื่ออาหารว่างระหว่างอบรมด้วย

คำสำคัญ:

การเรียนรู้สารสนเทศ

Abstract

The purposes of this study were to study Nakhon Phanom University students' opinion about information literacy service in the library and online databases training service, to compare students' opinion about this service which classified by different sex, faculties and classes, to and to study the suggestion. The sample groups were selected 248 cases by simple random sampling. Data was collected by questionnaire to compare 4 aspects. Data was analyzed using mean, standard deviation, t-test and F-test with the statistical significance level at .05 and compared mean with Sheffe.

The results of the research were as follows:

The overall of the level of the results of the study Nakhon Phanom University students' opinion about information services in the library and using online databases were rated at mostly level. As considered by aspects from most and low average; information from the service, facilities, service process and lecturer. The comparison of the students' opinions about the service which classified by different sex, faculties and classes were not different. The recommendations of the research was to offer this service continuously and refreshment while the training is taking. The service should add more course such as managing reference, analyzing statistical data by software and these formatting.

Keywords:

Learning Information

บทนำ

สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยนครพนม ในฐานะเป็นห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัย มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการให้บริการห้องสมุดและสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย ส่งเสริมการเรียนการสอน การวิจัย ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และบริการทางวิชาการ อันเป็นการส่งเสริมและ

สนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านการเรียนการสอนการวิจัย การบริการทางวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะการจัดบริการห้องสมุด ได้พยายามพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบงานบริการประเภทต่าง ๆ ตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สำนักวิทยบริการเป็นองค์กรหนึ่งที่มีคุณภาพในงานด้านการบริการ ในรอบปีที่ผ่านมาได้มีการทำวิจัยการประเมินคุณภาพงานบริการคือมีการศึกษาประสิทธิภาพงานบริการของสำนักวิทยบริการและนำผลที่ได้มาปรับปรุงงานบริการได้ในระดับหนึ่ง ในส่วนปีนี้งานส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศได้มีการประเมินระดับการรับรู้เรื่องการบริหารห้องสมุด การใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ของนักศึกษาที่เข้าร่วมอบรมทุกคณะและวิทยาลัย เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนกลยุทธ์การบริการของงานห้องสมุด และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศ จึงได้มีการทำศึกษาวิจัยเรื่อง การบริการห้องสมุดและการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม โดยใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี้คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการอบรมด้านวิทยาการผู้ให้ความรู้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความรู้ที่ได้จากการเข้าอบรม

ผู้ศึกษาวิจัยในฐานะเป็นบรรณารักษ์ รับผิดชอบงานส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศ จึงมีความสนใจที่จะพัฒนางานส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศเชิงรุก จึงได้มีการศึกษาผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาทำแผนในการให้ความรู้และอบรมแก่นักศึกษา บุคลากร และผู้ที่สนใจทั่วไป ส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการของสำนักวิทยบริการ และห้องสมุดสาขาให้ดีขึ้น เพื่อตอบสนองผู้รับบริการให้มากที่สุดรวมทั้งการให้บริการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและดีกว่าเดิม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ จำแนกตามเพศ และคณะ/ วิทยาลัยที่กำลังศึกษา แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาทุกคณะและวิทยาลัยที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุดของมหาวิทยาลัยนครพนม ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 248 คน จากประชากรทั้งหมด 652 คน จากการคำนวณจากสูตรของทาร์ยามาเน่
$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมอบรม ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปคือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมอบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการอบรม ด้านวิทยากรผู้ให้ความรู้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความรู้ที่ได้จากการเข้าอบรม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้รับบริการได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามนักศึกษาที่เข้ารับการอบรมทุกคณะ/ วิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม โดยผู้วิจัยได้กำหนดสุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการเข้าร่วมอบรมการรับรู้การบริการห้องสมุด และการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเข้าร่วมอบรมการรับรู้การบริการห้องสมุด และการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ สถิติที่ใช้ได้แก่ F-test และ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และใช้การบรรยายข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

1. ผลจากการสุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 248 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน (ร้อยละ 79.00) และเพศชาย จำนวน 52 คน (ร้อยละ 21.00) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 48.39) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 27.02) ชั้นปี 3 (ร้อยละ 19.35) และชั้นปี 4 (ร้อยละ 5.24) และส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 17.74) คณะครุศาสตร์ (ร้อยละ 12.90) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (ร้อยละ 14.92) วิทยาลัยการบิณนาชาติ (ร้อยละ 10.89) คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 10.08) คณะเกษตรและเทคโนโลยี (ร้อยละ 8.46) คณะวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 8.06) และวิทยาลัยพยาบาล (ร้อยละ 7.67) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับผลการประเมินการเข้าร่วมอบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุด และการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน

เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ ด้านความรู้ที่ได้จากการอบรม รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกระบวนการขั้นตอนการอบรมและด้านวิทยากรผู้ให้ความรู้ ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมอบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นในการเข้าร่วมอบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะโดยสรุป คือ อยากให้สำนักวิทยบริการมีการอบรมอย่างต่อเนื่องในทุกปี อยากให้เพิ่มเนื้อหาในการอบรมมากขึ้นคือ การจัดทำบรรณานุกรมและการจัดรูปแบบเล่มงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ อยากรให้มีการอบรมการวิเคราะห์งานวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และอยากให้มียาอาหารว่างระหว่างอบรม

จากการวิจัย การเข้าร่วมอบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาการเข้าร่วมอบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการเข้าร่วมอบรมการเรียนรู้การบริการห้องสมุด และการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากข้อมูลที่ได้นักศึกษาทุกคน/ วิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญตามลำดับคือ ด้านความรู้ที่ได้จากการอบรม รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกระบวนการขั้นตอนการอบรมและด้านวิทยากรผู้ให้ความรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื่องจากนักศึกษาได้เห็นความสำคัญของการอบรมให้ความรู้การใช้บริการห้องสมุดห้องสมุดและการใช้ฐานข้อมูลต่าง ๆ ของสำนักวิทยบริการ และสะท้อนข้อมูลให้ห้องสมุดได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญในเรื่องของการอบรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย การให้ความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบเทคนิค วิธีการในการสืบค้นตลอดจนทราบแหล่งสารสนเทศ ทั้งที่สำนักวิทยบริการมีให้บริการและที่มีการเผยแพร่อยู่อย่างแพร่หลายบนอินเทอร์เน็ต เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะเสริมสร้างความสามารถในการสืบค้นและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสำนักวิทยบริการได้จัดให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอในลักษณะของการแนะนำการใช้ห้องสมุดและการสืบค้นฐานข้อมูลต่าง ๆ แต่เนื่องจากยังมีนักศึกษาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยบางส่วนที่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมในลักษณะนี้ จึงทำให้ไม่มีทักษะในการสืบค้นสารสนเทศ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ ดังนั้น หากนักศึกษาแต่ละหน่วยงานมีผู้ที่มีความรู้และทักษะในการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากต่าง ๆ ก็จะเป็นการเสริมศักยภาพในการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียนและการวิจัยและการพัฒนางานของตนเองได้ ดังนั้น สำนักวิทยบริการจึงได้จัดอบรมการเรียนรู้การบริการห้องสมุด และการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ให้กับนักศึกษาทุกคนและวิทยาลัย

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลการศึกษาวิจัยการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

การวิจัยนี้พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวินา อินทร์แก้ว (2545, บทคัดย่อ) ได้วิจัยถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ห้องสมุดเสมือนของสำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการใช้บริการห้องสมุดเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามโดยรวบรวมจากนักศึกษา ภาคปกติของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตที่ขึ้นทะเบียนเป็นจำนวน 347 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผล ต่อการใช้บริการอยู่ในระดับมากคือ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ ความพอเพียงของหัวข้อเรื่องที่ต้องการความพอเพียงของฐานข้อมูลที่จัดไว้บริการ คุณภาพของงานที่ได้รับ จากการพิมพ์ การจัดให้มีโปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ ไว้บริการ ความเหมาะสมของอุณหภูมิขณะที่ใช้บริการ ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ การจัดคู่มือแนะนำการใช้บริการ การจัดเวลาในการใช้ บริการในแต่ละครั้ง

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นักศึกษาที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และคณะ/ วิทยาลัย ที่กำลังศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุด และการใช้ ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า อบรมการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุด และการใช้ระบบฐานข้อมูล ออนไลน์ จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องมาจากนักศึกษา ได้รับความรู้จากการอบรมการเรียนรู้การบริการห้องสมุด และการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ในหัวข้อ หรือเรื่องที่เหมือนกันและเท่าเทียมกัน และระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมใกล้เคียงกัน จึงทำให้ผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมการเรียนรู้การบริการห้องสมุด และการใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การนำไปใช้ประโยชน์

1. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้สารสนเทศในห้องสมุดและระบบฐานข้อมูล ออนไลน์ นำมาเปรียบเทียบกับผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการห้องสมุดที่ผ่านมา พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้นกว่าเดิม (ข้อมูลงานประกันคุณภาพการศึกษาสำนักวิทยบริการ ปีการศึกษา 2560)
2. ข้อมูลจากการอบรมให้ความรู้นักศึกษา GE ทุกคณะและวิทยาลัย พบว่า มีปริมาณการใช้ ฐานข้อมูลเพิ่มขึ้น (ข้อมูลงานประกันคุณภาพการศึกษาสำนักวิทยบริการ ปีการศึกษา 2560)
3. ข้อมูลจากการอบรมให้ความรู้นักศึกษา พบว่า มีสถิติจำนวนการเข้าใช้บริการห้องสมุด เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ (ข้อมูลงานประกันคุณภาพการศึกษาสำนักวิทยบริการ ปีการศึกษา 2560)
4. นำผลที่ได้จากการประเมินมาจัดทำแผนในการพัฒนางานบริการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เช่น การเพิ่มปริมาณการอบรมไปยังกลุ่มปริญญาโทและนักเรียนในระดับอาชีวศึกษามากขึ้น และจาก ข้อเสนอแนะยังพบว่า ผู้รับบริการต้องการให้มีการจัดทำคู่มืออบรมในรูปแบบออนไลน์อีกช่องทางหนึ่ง ด้วย

รายการอ้างอิง

- นพพร เพียรพิกุล. (2547). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 10-11(40), 112-120.
- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2550). *ความพึงพอใจของ นักศึกษาปริญญาตรีต่อการให้บริการของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*. กรุงเทพฯ: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ.
- วิณา อินทร์แก้ว. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ห้องสมุดเสมือนของสำนักวิทยบริการ*. กรุงเทพฯ: สถาบัน ราชภัฏสวนดุสิต.
- สุลีพร คุณพรม. (2555). *การพัฒนาห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุไร โประยั้งชัย. (2554). *การประยุกต์กลยุทธ์ทางการตลาดในการพัฒนาการบริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง*. ตรัง: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตตรัง.